Het nieuwe IJzeren Gordijn van Mark en Wopke

Posted on 18 mei 2019 by Syp Wynia

Nederland is in het buitenland graag de bovenmeester, die anderen de maat neemt. Zuidelijke Europese landen hebben een gat in de hand en moeten dus spitsroeden lopen. Oostelijke landen verdienen straf omdat ze zich geen asielzoekers vanuit Brussel laten toedelen. En dus staan Mark Rutte, Frans Timmermans en Wopke Hoekstra eensgezind klaar om de Oost-Europeanen te straffen. Met het intrekken van subsidies. En met het dichtgooien van de open grenzen. Het is een historische vergissing. En behoorlijk aanmatigend.

In het voorjaar van 2015 kwamen uit het Europees parlement en de Europese Commissie de eerste serieuze plannen om asielzoekers over de landen van de Europese Unie te verdelen. Nederland was daar al heel lang voorstander van. Al een kwart eeuw geleden wilden zowel PvdA-premier Wim Kok als VVD-leider Frits Bolkestein een Europees migratiebeleid, dat er op neer komt dat de lasten van asielzoekers, dan wel de asielzoekers zelf over de landen van de Europese Unie worden verdeeld.

Aan de ene kant zijn er de brave praatjes over waardengemeenschappen en recht op opvang voor echte vluchtelingen. Aan de andere kant is er de praktijk: wie veel asielzoekers heeft wil dat ze weggaan, waar dan ook heen. Wie ze niet heeft zit er evenmin op te wachten.

Nederland is een magneet voor asielzoekers gebleken – zij het niet in dezelfde mate als Zweden en Duitsland – en ziet ze dus liever ergens anders heen gaan. Landen als Nederland willen dat Brussel voorkomt dat ze meer asielzoekers krijgen of dat landen een deel overnemen. Landen als Italië en Griekenland – landen van aankomst – laten hun asielzoekers graag doorlopen naar het noorden en willen graag afgeholpen worden van gestrande asielzoekers en illegalen.

Geen zin in islam

De Oost-Europese landen zitten evenmin als de rest van de EU-landen te wachten op ‘andermans’ asielzoekers en hebben mede gegeven hun eigen

lijdensgeschiedenis met het Ottomaanse Rijk geen fiducie in islamitische nieuwkomers. Ze hebben regelrecht de pest aan de gedachte dat Brussel uitmaakt wie er zich in hun land mag vestigen. Zo lang is het nou ook weer niet geleden, dat deze lidstaten van de Europese Unie dictatoriaal werden geregeerd vanuit Moskou.

Voor de Oost-Europese belangen en gevoeligheden was er de afgelopen vier jaar bijster weinig antenne in het Europees parlement, in de Europese Commissie en bij landen als Duitsland, Zweden en Nederland. De Europese Commissie ging steeds samen met Nederland voorop in de strafexpeditie tegen de Oost-Europese landen. Waarbij overigens, als bekend, ook kwesties rond 'de rechtsstaat' in met name Polen en Hongarije speelden.

Vanaf het voorjaar van 2015 kwam de Europese Commissie – de Nederlander Frans Timmermans was er bij uitstek druk mee – met plannen om te beginnen enkele tienduizenden asielzoekers uit de aankomstlanden Italië en Griekenland te halen en die dan volgens Brusselse verdeelregels – aan de hand van bevolkingsaantal en welvaart; gek genoeg niet aan de hand van de beschikbare ruimte – over de rest van de EU-landen te verdelen.

De weerstand was meteen groot, maar dat kantelde in september 2015 toen op aandrang van de Duitse bondskanselier Angela Merkel, op voorstel van de Europese Commissie en met actieve steun van Nederland gestemd werd over een plan om 160.000 asielzoekers over de EU te verdelen. Oost-Europese landen die tegen waren werden bruut overstemd en hadden zich te voegen naar het meerderheidsbesluit.

Den Haag: prima, dat verdeelplan

In Den Haag was daar in 2015 meteen al nauwelijks verschil van mening over, zowel over het besluit dat Brussel asielzoekers zou gaan verdelen over Europa, als over het overstemmen van landen die vervolgens gedwongen zouden worden mee te doen. Het werd allemaal prima gevonden.

Maar alle Oost-Europese landen, van Finland tot Roemenië, hadden allemaal in meer of mindere mate problemen met het meerderheidsdictaat. Hongarije is de stevigste opponent, inmiddels nauw bijgestaan door Polen, maar eerder was Slowakije minstens zo fel gekant. De reactie van andere EU-landen op de onwillige

oostelijke landen varieert, maar vooral die vanuit de Europese Commissie en die vanuit Den Haag zijn ronduit verbeten.

Al sinds het eerste – uiteindelijk goeddeels mislukte – verdeelbesluit van september 2015 zag de PvdA in Den Haag het 'als een goede eerste stap' die mede door VVD-staatssecretaris Klaas Dijkhoff in Brussel was genomen. D66 en GroenLinks wilden zelfs dat er toegewerkt werd naar 'een permanente verdeelsituatie' vanuit Brussel – wat nu overigens breed gedragen kabinetsbeleid is. En premier Mark Rutte had in 2015 voor weigerlanden al 'veel vervelende instrumenten' in petto.

De oostelijke landen hebben in zoverre hun gelijk gehaald, dat de eerdere verdeelplannen goeddeels zijn mislukt. Er zijn in vier jaar amper 50.000 asielzoekers via Brussel 'herverdeeld'. Plannen om zware boetes uit te delen (250.000 euro per geweigerde asielzoeker) of juist ontvangende landen een bonusje te geven (6000 euro per geaccepteerde asielzoeker) zijn ook op niets uitgelopen.

Maar dat wil niet zeggen dat de toekomstige verdeelplannen gestrand zijn, integendeel. En welk land loopt weer voorop bij het dwingen, beboeten en anderszins straffen van de weigerachtige Oost-Europese landen? Nederland!

Frans Timmermans wil 'diversiteit'

De Nederlandse Europees commissaris Frans Timmermans onderscheidde zich de afgelopen jaren niet alleen met het leslezen richting Oost-Europese landen over migratie en rechtsstaat, maar had ook een eigen boodschap voor die landen. Ze dienden, zo stelde Timmermans, 'diversiteit' te omarmen. Want 'diversiteit' dat was niet alleen niet te voorkomen, 'diversiteit' was ook de toekomst. Zonder 'diversiteit' deed je niet mee.

Het was een aanmatigend, wereldvreemd en bedillerig verhaal van Timmermans – met weinig gevoel voor de omstandigheden en de historische gevoeligheden van deze landen en hun EU-burgers. Oost-Europese landen zijn soms zo vaak over de kaart heen en weer geschoven dat diversiteit hun belangrijkste karaktertrek is geworden. En waar zijn de 6 miljoen vaak zeer problematische zigeuners? In Oost-Europa. Een Nederlander, ook al is hij een Europeaan uit Brussel, zou zich beter wat gedeisd kunnen houden alvorens hij Polen of Hongaren de maat neemt.

Maar Timmermans staat niet alleen. Vier jaar lang hebben Nederlandse Kamerleden en ministers nu afgegeven op landen die zelf willen bepalen welke niet-Europeanen

ze al dan niet toelaten in hun land. Enthousiast wordt in Den Haag zodoende het verder centraliseren van het Europese asiel- en immigratiebeleid toegejuicht, terwijl het zeer twijfelachtig is wat er zou gebeuren als de Europese Commissie wel even zo bepalen hoeveel en welke immigranten (asielzoekers) er aan Nederland worden toegewezen.

Zou het enthousiasme nog net zo groot zijn als Brussel ook bepaalt wie er naar Nederland komt? Of is het enthousiasme om Brussel tot bevolkingsverdeler van Europa te laten optreden alleen maar zo groot omdat het Nederland – althans op papier – ontlast van een extra toestroom? En wat als dat in de toekomst eens anders wordt?

Straf: geen geld en grens dicht

Vanuit Den Haag zijn er de afgelopen jaren al heel wat boetes en andere straffen voor Oost-Europese 'weigerlanden' bedacht of gesteund. In het zicht van de Europese parlementsverkiezingen van 2019, de benoeming van een nieuwe Europese Commissie en het voorbereiden van een nieuwe 7-jaarsbegroting pleit het kabinet RutteDrie nu met kracht voor twee strafmaatregelen.

Zowel CDA-minister van Financiën – en mogelijk volgende partijleider – Wopke Hoekstra als VVD-premier Mark Rutte willen de open grenzen ('Schengen') met Oost-Europa weer dichtgooien, als straf voor de weigering van Oost-Europese landen om zich door Brussel asielzoekers te laten toedelen. Wie, zoals Hoekstra zegt, 'wel vrij wil reizen maar niet thuis wil geven op gebied van migratie' moet de prijs betalen van hernieuwde grenscontroles.

'Wat mij betreft is het afgelopen met dit soort cherrypicking,' zo voegt Hoekstra zich in het koor van Rutte en ook van de Franse president Emmanuel Macron, die eveneens bezig is met een kruistocht tegen dwarse Oost-Europeanen die niet willen buigen voor wat hij als 'Europees' ziet. En de Duitse bondskanselier Merkel, die zegt ook al jaren dat ze 'geen selectieve solidariteit' wil.

Voor Hoekstra en Rutte staat verder vast, dat de Brusselse fondsen voor infrastructuur waar Oost-Europese landen de afgelopen jaren ruim uit konden putten met ingang van 2021 dicht gaan voor landen die zich niet houden aan wat de meerderheid in Brussel wil, zoals het opnemen van door Brussel toegewezen asielzoekers. In de weken voor de Europese parlementsverkiezingen ging Rutte nog op bezoek bij (achtereenvolgens) Macron en Merkel. Hij ging er prat op dat het

straffen van de Oost-Europeanen daar hoog op zijn agenda stond.

Het IJzeren Gordijn terug, maar dan anders

Mark Rutte en Angela Merkel

Het meest tragische is misschien nog wel, dat Rutte, Macron en al wie hen in deze steunen niet lijken te beseffen dat het een historische aberratie van jewelste is: westerse landen die de grenzen met Oost-Europa dichtgooien, een kwart eeuw na de Val van de Berlijnse Muur. Wat de nationalistische leiders van landen als Polen en Hongarije naar het idee van Berlijn, Parijs, Brussel en Den Haag ook allemaal fout gedaan mogen hebben: het opnieuw optrekken van grenscontroles tussen Duitsland en Polen en tussen Hongarije en Oostenrijk is alleen al qua symboliek het totale deficit van de Europese Unie.

Onder het mom de Europese waarden te hulp te komen wordt met die grenscontroles namelijk een eersteklas Europese waarde – het onbelemmerde, vrije verkeer van personen – te grabbel gegooid voor de Europese burgers – die van de oostelijke landen – die er het meest aan gehecht zijn. En zelfs als het inperken van 'Schengen' slechts een smakeloos dreigement is, dan nog is het niet alleen strijdig met wat je Europese waarden zou kunnen noemen, maar ook een kwalijke spotternij met de geschiedenis.

Het zijn ook oneigenlijke middelen. Vanuit landen als Duitsland en Nederland wordt Afrikaanse landen 'ontwikkelingshulp' in het vooruitzicht gesteld als ze hun uitreizigers en doorreizigers richting Europa daar houden en illegalen terugnemen. De deal met Turkije uit 2016 heeft daar ook trekken van. De boetes en straffen die Merkel, Macron en Rutte voor de Oost-Europese landen in petto hebben als ze geen asielzoekers opnemen, hebben overeenkomsten met vergelijkbare chantagedeals als die met Turkije en Afrikaanse landen.

Maar er is wel één verschil: de Europese Unie wordt verondersteld een veel nauwer verbond te zijn, een waardengemeenschap bovendien. Zonder het te zeggen, maken de West-Europese regeringsleiders van de Oost-Europese landen tweederangs EU-landen.
De maatregelen die de bovenmeesters op willen leggen hebben in wezen ook niets te maken met wat deze landen verweten wordt. Wat is nou werkelijk te verband tussen het weigeren van 'Brusselse' asielzoekers en het ongehinderd mogen

reizen? En wat is het verband met de gelden voor infrastructuur die de arme landen in het oosten van de EU economisch moesten bijtrekken?

Maar bovendien: willen wij dat wel, de burgers van Nederland? Hebben de burgers van Nederland er voor gekozen om de migratie- en daarmee de bevolkingspolitiek over te dragen aan Brussel, waarna daar in Brussel in het vervolg wordt besloten wie er aan Nederland wordt toegedeeld?

Wordt in Den Haag wel beseft dat de Europese Commissie nu al twintig jaar een geschiedenis heeft van méér immigratie willen, onder meer omdat meer volk meer macht is? Is dat ook de Nederlandse opvatting, dat de macht daar heen moet? Eén ding staat vast: als het in een referendum aan de Nederlanders zou worden voorgelegd, zou dit idee het niet halen. Doe het de Polen en Hongaren dan ook niet aan.